

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

Davacı : TÜVTURK Kuzey Taşıt Muayene İstasyonları Yapım ve İşletim A.Ş.

Vekili : Av. Dr. İ. Yılmaz Aslan
Gazi Umur Paşa Sokak, Bimar Plaza, No:38/8
Balmumcu-Beşiktaş / İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Dr. Nagehan Özseyhan, aynı adreste

İstemin Özeti : Kara yolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların periyodik muayene hizmetlerinin alt işletmeciler tarafından verilmesini sağlamak üzere akdedilen "Alt İşletim Sözleşmesi"ne muafiyet tanınması yolunda yapılan başvuruya ilişkin Rekabet Kurulu'nun 13.03.2008 tarih ve 08-24/247-81 sayılı kararının; karara karşı başvuru yollarının gösterilmediği, kararda ön görülen koşulların Rekabet Kurulu'nun 03.02.2005 tarih ve 05-07/55-22 sayılı kararı ile çelişkili olduğu, ayrıca bu koşulların 15.08.2007 tarihli İmtiyaz Sözleşmesi'ne ve ilgili mevzuata da aykırı olduğu, belirlenen şartların Türk Akreditasyon Kurumu ve Türk Standardları Enstitüsü tarafından ortaya konulan kurallara uygun olmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Rekabet Kurulu kararının esasını etkilemeyen, usul eksikliklerinin işlemin iptalini gerektirmediği, dava konusu Kurul kararı ile 03.02.2005 tarih ve 05-07/55-22 sayılı kararda değerlendirmeye tabi olan sözleşmelerin kapsamı ve taraflarının hukuki statülerinin birbirinden farklı olduğu, iki özel teşebbüs arasında imzalanan alt işletim sözleşmeleri ile kamu kurumları ile özel teşebbüs arasında imzalanan imtiyaz sözleşmelerinin aynı şekilde incelenemeyeceği, Türk Akreditasyon Kurumu ve Türk Standardları Enstitüsü'nün kendi yetki alanlarıyla ilgili bir takım kısıtlar veya yükümlülükler getireceği, Rekabet Kurulu'nun ise kendi varlık nedenini oluşturan hedefler doğrultusunda farklı yükümlülükler getirmesinin idari işleyişin bir gereği olduğu, belirli bir bölgede münhasıran fenni muayene işleten bir teşebbüsün otomotiv parçası ya da aksesuar satması halinde bu etkilenen pazarlarda dahi rekabete rakiplerinin önünde başlayacağını açık olduğu, sonuç olarak dava konusu kararın hukuka aykırı bir yönünün bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Zühal Aysun SUNAY'ın Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 5. maddeleri uyarınca, yapılan muafiyet başvurularının, Rekabet Kurulu tarafından rekabetin bulunduğu mal ve hizmet piyasaları yönünden incelenebileceği, başka bir deyişle mevzuattan kaynaklanan nedenlerle rekabetin bulunmadığı piyasalarda bir anlaşmanın, Kanun'un 4. maddesine uygunluğu açısından değerlendirilmesine gerek olmadığı açıktır. Diğer yandan incelenen bu tür bir sözleşmenin, rekabete açık olan alanlara etkisinin incelenebilmesi

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

de, bu konuda sözleşmede yürürlükte bulunan bir kuralın yer almasına bağlı bulunmaktadır.

Bildirime konu sözleşme hükümlerinin incelenmesinden; alt işleticinin hizmet sunmakta kullanmak üzere, satın alınacak her türlü araç gerecin mülkiyetini inceleme konusu sözleşme ile işleticiye devretmeyi taahhüt ettiği, aynı düzenlemenin, gelecekte ihtiyaç duyulabilecek malzeme ve teçhizat için de geçerli olduğu, buna karşılık işletici tarafından tüm üretim imkânlarının sözleşme hükümleri çerçevesinde, ariyet olarak alt işletmeciyeye bırakıldığı, ayrıca, hizmetlerin sunulacağı gayrimenkul üzerinde işletici lehine üst hakkının tesis edileceği anlaşılmaktadır.

Kurul tarafından 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucu; üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlandığı, tüketicinin bundan yarar da sağladığı, ilgili piyasanın tamamında rekabetin ortadan kalktığı, aslında bu piyasada özelleştirmeden önce de rekabetin hiç olmadığı, ilgili ürün pazarının rekabete açık olmadığı ve inceleme konusu sözleşmelerin bir zarara sebep olmalarının muhtemel görülmediği belirtildikten sonra, bu pazardaki ekonomik gücün rekabete açık olan alanlara aktarılmasının ve buralardaki rekabetin olumsuz etkilenmesinin, 5. maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde öngörülen şartın yerine getirilmemesi anlamını taşıyacağı, bu ihtimalin ortadan kaldırılması için iki durumda hassasiyet gösterilmesinin gerektiği tespitleriyle, kararda belirtilen iki koşulun sağlanması halinde bildirim konu alt işletim sözleşmesine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınabileceğine karar verilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, yapılan muafiyet başvurularının, Rekabet Kurulu tarafından rekabetin bulunduğu mal ve hizmet piyasaları yönünden incelenebileceği, başka bir deyişle mevzuattan kaynaklanan nedenlerle rekabetin bulunmadığı piyasalarda bir anlaşmanın, Kanun'un 4. maddesine uygunluğu açısından değerlendirilmesine gerek olmadığı açıktır. Bu itibarla başka bir piyasada rekabetin sınırlanabileceğinden bahisle, incelenen sözleşme hükümleriyle ilgili olarak koşullar getirilmesi, Kanun'un 5. maddesine aykırı bulunmaktadır.

Kaldı ki; işletici tarafından, alt işleticiye araç muayene hizmeti işini devretmeksizin verebileceği, bu anlamda alt işleticiye bir gereksiniminin bulunmadığı açıktır. Diğer yandan mevzuat gereği, hizmetin asıl sahibi bulunan işleticinin, yetkilerini alt işleticiye devretmesi halinde dahi sorumluluğunun devam ettiği, imtiyaz sözleşmesi hükmü uyarınca da, görevlendirme süresi sonunda da yapılan yatırımların işleticiye ait olacağı öngörülmüş bulunmaktadır. Belirtilen nedenlerle, üzerinde araç muayene tesisinin bulunduğu taşınmaz hariç olmak üzere, her türlü araç ve teçhizatın mülkiyetine sahip olan işleticinin, alt işleticinin hizmeti sunarken kullanacağı standartlara uygun araç-gereci, kendi tercih edeceği sağlayıcıdan almasının sağlanması yönündeki sözleşme değişikliğinin, verilen hizmetin standardını ortadan kaldırıcı, bu durumda da sözleşmenin, hizmeti işletmekle sorumlu bulunan işletici açısından ağırlaştırıcı bir etkiye sahip olabileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

Diğer yandan Rekabet Kurulu tarafından sözleşmeye Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınabilmesi; muayene istasyonlarının ve ortaklarının, otomotiv yedek parça ve aksesuar satışı, otomotiv ürünleri bakım ve onarımı alanlarında faaliyet göstermemelerinin, faaliyet gösteren teşebbüslerle çıkar birlikteliği yaratacak her türlü yapısal ve sözleşmeden kaynaklanan ilişkiden kaçınmalarının temin edilmesi koşuluna da bağlanmıştır.

Kanun'un 5. maddesine dayalı olarak getirilen bu sınırlamalar için, Rekabet Kurulu tarafından saptanan ve rekabet hukukuna aykırı bulunan hususların incelenen sözleşmede yer almasına bağlıdır.

Mevzuat hükümler uyarınca; araç muayene istasyonlarının, alt işleticiler tarafından da işletilebileceği, bunların bu faaliyetlerine başlayabilmeleri ve yürütebilmeleri için, TS-EN ISO/IEC 17020 "Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşlarının Çalıştırılmaları İçin Genel Kriterler" (A tipi muayene kuruluşu) standardına uygun biçimde akredite kuruluşu tarafından akredite edileceği görülmektedir.

Dolayısıyla, alt işletim sözleşmesinin tarafı bulunan Sera Taşıt Muayene İstasyonları İşletmeciliği A.Ş.'nin bu faaliyeti yürütebilmesi açısından, akredite kuruluşu tarafından akredite edilmesi ve bu kapsamda ortaklarının, otomotiv yedek parça ve aksesuar satışı, otomotiv ürünleri bakım ve onarımı alanlarında faaliyet gösterip gösterememelerinin denetiminin belirtilen şekilde sağlanacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kaldı ki; Rekabet Kurulu tarafından incelenen bildirim konusu alt işletim sözleşmesinde, alt işletici Sera Taşıt Muayene İstasyonları İşletmeciliği A.Ş.'nin ortaklarının niteliğiyle ilgili olarak hiçbir belirleme yapılmaksızın, sözleşmede belirtilen nedenlerle rekabet hukukuna aykırı bir hükmün varlığının bulunup bulunmadığının ortaya konulmaksızın, dolayısıyla Kanun'un 4. maddesine aykırılık tespit edilmeden, Kanun'un 5. maddesi kapsamında bir incelemenin yapılamayacağı da açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, kara yolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların periyodik muayene hizmetlerinin alt işletmeciler tarafından verilmesini sağlamak üzere akdedilen "Alt İşletim Sözleşmesi"ne muafiyet tanınması yolunda yapılan başvuruya ilişkin Rekabet Kurulu'nun 13.03.2008 tarih ve 08-24/247-81 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanmış; 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

verilebileceği düzenlenmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Karayolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların periyodik muayene hizmetlerinin alt işletmeciler tarafından verilmesini sağlamak üzere akdedilen "Alt işletim sözleşmesine muafiyet tanınması talebi üzerine Rekabet Kurulunca yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda, alt işleticinin hizmetini sunarken kullanacağı, belirlenen niteliksel standartlara uygun araç-gereci, tercih edeceği sağlayıcıdan almasına engel olunmaması, muayene istasyonlarının ve ortaklarının, otomotiv yedek parça ve aksesuar satışı, otomotiv ürünleri bakım ve onarımı alanlarında faaliyet göstermemelerinin, faaliyet gösteren teşebbüslerle çıkar birlikteliği yaratacak her türlü yapısal ve sözleşmeden kaynaklanan ilişkiden kaçınmalarının temin edilmesi koşuluyla 4054 sayılı Kanunun 5.maddesinin 1.fıkrası kapsamında muafiyet verilmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

Görüldüğü gibi, muafiyet talebine konu sözleşme, karayolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların periyodik muayene hizmetlerinin alt işletmeciler tarafından verilmesini temin bakımından imzalanmış olup, sözleşmeye muafiyet tanınıp tanınmayacağını tespit için bu piyasanın rekabete açık bir piyasa olup olmadığının incelenmesi gerekmektedir.

2981 sayılı Karayolları Trafik Kanuna ve bu Kanun uyarınca çıkarılan "Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelik kurallarına göre araç muayene hizmeti, belirlenen bölgelerde tek işletici tarafından imzalanacak imtiyaz sözleşmesi kurallarına bağlı olarak kamu hizmeti şeklinde yürütülecek, yetki verilen işletmecinin bu yetkilerini Ulaştırma Bakanlığının onayına dayalı olarak aynı standartları sağlamak koşuluyla devredebilecektir.

Bu durumda, hukuksal kurallar ve hizmetin özelliği gereği ilgili ürün pazarının hukuki bir tekel niteliğinde olduğu, fiyatın kamu tarafından belirlendiği, hizmet alımının yasal zorunluluk oluşturduğu, tüketicinin kalite ve fiyat arayışının sözkonusu olmadığı piyasada rekabetin bulunmadığı sonucuna varıldığından, bu özelliklere sahip bir piyasada yapılan anlaşmaya muafiyet tanınmasına ilişkin kararda hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kararın iptaline karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkimi'nin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava, kara yolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların periyodik muayene hizmetlerinin alt işletmeciler tarafından verilmesini sağlamak üzere akdedilen "Alt İşletim Sözleşmesi"ne muafiyet tanınması yolunda yapılan başvuruya ilişkin Rekabet Kurulu'nun 13.03.2008 tarih ve 08-24/247-81 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanmış; 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği düzenlenmiştir.

Anılan düzenlemeler uyarınca, yapılan muafiyet başvurularının, Rekabet Kurulu tarafından rekabetin bulunduğu mal ve hizmet piyasaları yönünden incelenebileceği, başka bir deyişle mevzuattan kaynaklanan nedenlerle rekabetin bulunmadığı piyasalarda yapılan bir anlaşmanın, Kanun'un 4. maddesine uygunluğu açısından değerlendirilmesine gerek olmadığı, bu tür bir sözleşmenin, rekabete açık olan alanlara etkisinin incelenebilmesinin ise öncelikle bu konuda sözleşmede düzenlemenin yer almasına bağlı bulunacağı açıktır.

Bu kapsamda bildirim konu sözleşme, kara yolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların periyodik muayene hizmetlerinin alt işletmeciler tarafından verilmesini sağlamak üzere akdedildiğinden, bu piyasanın rekabete açık bir piyasa olup olmadığının incelenmesi uyuşmazlığın çözümü bakımından önem kazanmaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 5228 sayılı Kanunla değişik 35. maddesine dayanılarak, önceden Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen motorlu ve motorsuz araçların muayenesini, yapacak olan gerçek veya tüzel kişilere ait muayene istasyonlarını ve bunların açılması, işletilmesi, işletme belgesi ile yetki verilmesi ve muayene istasyonlarında bulunacak, araç/gereç, personel ve bunların niteliklerini, işletme, çalışma ve denetlenmelerine dair usûl ve esasları düzenlemek amacıyla 23.09.2004 tarih ve 25592 sayılı Resmî Gazete'de "Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelik" çıkarılmıştır.

Yönetmeliğin 4. maddesinde "Tanımlar" yapılmış ve "İşletici: Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 4046 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak ihale sonucunda yetki verilen gerçek ve tüzel kişileri", "Alt İşletici: İşletici tarafından yetkilendirilecek gerçek veya tüzel kişileri", "Araç Muayene İstasyonu: Araçların niteliklerinin tespit ve kontrol edildiği, bunun için gerekli cihaz ve personeli bulunan ve araç muayenesinin yapıldığı ve muayene kanallarının olduğu sabit yapıdaki tesisleri" ifade edeceği şeklinde tanımlanmış ve "Muayene İstasyonları" başlığını taşıyan, işlem tarihinde yürürlükteki haliyle 5. maddesinde de, araçların muayenelerinin; işletici veya alt işletici tarafından açılmış muayene istasyonlarında, bu istasyonlar işletmeye açılıncaya kadar ise Karayolları Genel Müdürlüğü'ne ait muayene istasyonlarında yapılacağı, Yönetmeliğin 6. maddesinde, işletici ve alt işleticinin, aşağıdaki hususlara uymakla yükümlü olduğu, işleticinin yetkilerini alt işleticiye devredilmesi halinde dahi sorumluluğunun devam edeceği belirtildikten sonra, araç muayene istasyonlarının TS-EN ISO/IEC 17020 "Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşlarının Çalıştırılmaları İçin Genel Kriterler" (A tipi muayene kuruluşu) standardına uygun olması ve işletmeye açılış tarihinden itibaren en geç

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

1 yıl içinde yetkili akreditasyon kurum/kuruluşu tarafından akredite edilmesinin şart olduğu, akreditasyon şartının faaliyet süresince aranacağı hükümleri getirilmiş; aynı hükmün, Yönetmeliğin "Denetim" başlıklı 18. maddesinde de yer aldığı görülmüştür. Yönetmeliğin 18.12.2004 tarih ve 25674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelik hükmüyle değişik 19. maddesinde de, işleticinin veya alt İşleticinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde verilen yetkinin iptal edileceği öngörülmüştür.

Yasal düzenlemeler uyarınca, araç muayene hizmetinin özelliği nedeniyle yapılan ihale sonucunda belirlenen bölgelerde tek işletici tarafından işletileceği, araç muayene hizmeti kamu hizmeti niteliğine sahip olduğundan belirlenen bu işleticiyle idare arasında imtiyaz sözleşmesinin imzalanacağı, yetki verilen işleticinin bu yetkilerini Ulaştırma Bakanlığı'nın onayıyla alt işleticilere aynı standartları sağlamak koşulu ile devredilebileceği, idarenin işleticinin yetkilerini alt işleticiye devredilmesi halinde dahi sorumluluğunun devam edeceği, bu suretle ilgili hizmet piyasasının rekabete açık olmadığı belirlenmektedir.

Türkiye genelinde motorlu taşıtların muayeneleri işinin özelleştirilmesi çerçevesinde, anılan faaliyetin TÜV Grubu, Akfen ve Doğu Grubu ortak girişiminin münhasıran 20 yıl süre ile devralması işleminin yasal gereklerinin yerine getirilmesi üzerine, anılan teşebbüslere kontrol edilen TÜVTURK'un kurulduğu, özelleştirme işleminin sonucunda birinci ve ikinci bölge olarak belirlenen bölgeler için iki ayrı imtiyaz sözleşmesinin taraflarca imzalandığı, imtiyaz sözleşmesinin 2. maddesinde, alt işleticinin; imtiyaz sözleşmesinin tarafı olan işletici tarafından Ulaştırma Bakanlığı'nın onayı alınmak suretiyle yetkilendirilebilecek gerçek ve tüzel kişileri ifade edeceğinin belirtildiği, işletici davacı şirket ile alt işletici Sera Taşıt Muayene İstasyonları İşletmeciliği A.Ş. arasında imzalanan alt işletim sözleşmesi hükümlerinden; sözleşmenin yürürlüğe girmesi için alt işleticinin idare tarafından onaylanmasının gerektiği, dolayısıyla hizmetin özelliği gereği, işin alt işletici tarafından verilmesi halinde de idare ile bağın kesilmediği, alt işleticinin hizmet sunmakta kullanmak üzere, satın alınacak her türlü araç gerecin mülkiyetini inceleme konusu sözleşme ile işleticiye devretmeyi taahhüt ettiği, aynı düzenlemenin, gelecekte ihtiyaç duyulabilecek malzeme ve teçhizat için de geçerli olduğu, buna karşılık işletici tarafından tüm üretim imkânlarının sözleşme hükümleri çerçevesinde, ariyet olarak alt işletmeciye bırakıldığı, dolayısıyla mülkiyetin her halükarda işleticiye ait olduğu, ayrıca hizmetlerin sunulacağı gayrimenkul üzerinde işletici lehine üst hakkının tesis edileceği anlaşılmaktadır.

Rekabet Kurumu tarafından yapılan incelemede; kara yolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların periyodik muayene hizmetlerini satın alacakların, araçlarının sicilinin bulunduğu bölgede istedikleri muayene istasyonunu kullanabilecekleri, ancak bölgeler arasında geçiş yapamayacakları şeklindeki yönetmelik düzenlemesi ile Türkiye'nin güney ve kuzey bölgeleri olarak iki bölüme ayrıldığı, her iki bölge işletme imtiyazının da aynı teşebbüse devredildiği, ilgili ürün pazarının hukukî bir tekel niteliği taşıdığı, dahası, bu hukukî tekelin uygulayacağı fiyatın da kamu tarafından belirlendiği, ayrıca, söz konusu hizmet kanuni bir

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

zorunluluk oluşturduğundan talebin fiyat esnekliğinin de sıfır olduğu, hizmet alıcısının kalite duyarlılığının son derece düşük olduğu, kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi ile işletilen araç muayene hizmeti işinde, hizmetin niteliği gereği ilgili ürün pazarında rekabetin bulunmadığı sonucuna varılmakla birlikte; bu pazardaki ekonomik gücün rekabete açık olan alanlara aktarılmasının ve buralardaki rekabetin olumsuz etkilenmesi ihtimalinin ortadan kaldırılması için iki durumda hassasiyet gösterilmesinin gerektiği, bunların alt işleticinin hizmeti sunarken kullanacağı araç-gereç TÜVTURK tarafından temin edilecek olmakla birlikte, alt işletici tarafından temin söz konusu olduğu takdirde, belirlenen niteliksel standartlara uygun araç-gereci, tercih edeceği sağlayıcıdan almasına engel olunmaması, alt işletici ile bunların kontrolüne sahip ya da kontrole ortak olan hissedarlarının, otomotiv yedek parça ve aksesuar satışının, otomotiv ürünleri bakım ve onarımı alanlarında faaliyet göstermemeleri, faaliyet gösteren teşebbüslerle çıkar birlikteliği yaratacak her türlü yapısal ve sözleşmeden kaynaklanan ilişkiden kaçınmalarının temin edilmesi koşullarıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrası kapsamında muafiyet verilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Kanun uyarınca, yapılan muafiyet başvurularının, Rekabet Kurulu tarafından rekabetin bulunduğu mal ve hizmet piyasaları yönünden incelenebileceği, başka bir deyişle mevzuattan kaynaklanan nedenlerle rekabetin bulunmadığı piyasalarda bir anlaşmanın, esasen Kanun'un 4. maddesine uygunluğu açısından değerlendirilmesi söz konusu olmayacağından, rekabetin bulunmadığı ilgili hizmet pazarının dışında kalan bu pazardan etkilenebileceği düşünülen başka bir piyasada rekabetin sınırlanabileceğinden bahisle, incelenen sözleşmede münhasıran düzenleme olmadıkça Kanun'un 5. maddesinin uygulanmasına olanak bulunmamaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda; işletici tarafından, alt işleticiye araç muayene hizmeti işini devretmeksizin hizmetin verilebileceği, bu anlamda alt işleticiye bir gereksiniminin bulunmaması, diğer yandan mevzuat gereği, hizmetin asıl sahibi bulunan işleticinin, yetkilerini alt işleticiye devretmesi halinde dahi sorumluluğunun devam etmesi, imtiyaz sözleşmesi hükmü uyarınca da, görevlendirme süresi sonunda da yapılan yatırımların işleticiye ait olacağına öngörülmüş bulunması karşısında, üzerinde araç muayene tesisinin bulunduğu taşınmaz hariç olmak üzere, her türlü araç ve teçhizatın mülkiyetine sahip olan işleticinin, alt işleticinin hizmeti sunarken kullanacağı standartlara uygun araç-gereci, kendi tercih edeceği sağlayıcıdan almasının sağlanması yönündeki sözleşme hükmünün ortadan kaldırılması, verilen hizmetin standardını ortadan kaldırıcı, bu durumda da kamu hizmetini işletmekle sorumlu bulunan işletici açısından ağırlaştırıcı bir etki yaratacağı aşıkardır.

Diğer yandan Rekabet Kurulu tarafından getirilen muayene istasyonlarının ve ortaklarının, otomotiv yedek parça ve aksesuar satışı, otomotiv ürünleri bakım ve onarımı alanlarında faaliyet göstermemelerinin, faaliyet gösteren teşebbüslerle çıkar birlikteliği yaratacak her türlü yapısal ve sözleşmeden kaynaklanan ilişkiden kaçınmalarının temin edilmesi koşulu yönünden ise;

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

Dava dosyasının, Dairemizin 2006/1470, 2006/1471 esasında kayıtlı dava dosyaları ve ekleriyle birlikte incelenmesinden; araç muayene istasyonları hizmetinin özelleştirilmesi işlemlerini yürüten Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 15.10.2004 tarih ve 10176 sayılı yazısıyla, TS-EN 45004 "Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşlarının Çalıştırılmaları İçin Genel Kriterler" içeriğinde yer alan "A Tipi" muayene kuruluşu standardı yönünden getirilen kuralın yeterince açık olmayışı ve yatırımcılardan yoğun olarak gelen bilgi talebi nedeniyle, kimlerin ihaleye katılabileceği konularında akreditasyon sağlamakla görevli bulunan Türk Akreditasyon Kurumu'ndan görüş sorulduğu, Kurum'un 03.11.2004 tarih ve 4352 sayılı cevabi yazısında, bünyesinde araç tasarımcısı, imalatçısı, tedarikçisi, montajcısı, satın alıcısı, sahibi, kullanıcısı, bakımıcısı veya bu tür işlerin yetkili temsilcisi şirketler bulunan holdingler veya şirketler gurubunun, bir şirkete ortak olarak ve bu şirket vasıtasıyla araç muayene istasyonu ihalesine teklif verebileceğinin, ancak bu durumda ihaleye teklif veren şirketin sermaye yapısı içinde otomotiv sektöründe faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin hissedar olarak mevcut olmaması veya bunların çoğunluk hisseye sahip bulunmaması, hissedar sayısının fazla ve hisselerin küçük nispetlerde olmasının şirketin "A Tipi" muayene kuruluşu olarak akredite edilmesi sürecinde kolaylık sağlayacağı, yine hissedarları arasında otomotiv sektöründe ticari faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişiler bulunan şirketlerin ihalede teklif verebileceklerinin, her iki halde de, şirketin ortaklar kurulu/yönetim kurulu, şirketin işleyiş prosedürleri, muayene işletmesinin organizasyonu TS-EN 45004'e göre akreditasyon sürecinde sorgulanarak, mevcut durumda hissedarların (şirket sahiplerinin) yapılan muayene işlerinin sonuçlarını etkilemesine yol açan yapılanma ve düzenlemeler tespit edilmemesi durumunda "A Tipi" muayene kuruluşu statüsü verilebileceğinin, buna ilave olarak akreditasyon denetiminde "A Tipi" muayene kuruluşu olarak tescil edilmesi için, teklif veren şirketin sermaye yapısı içinde yer alan ve otomotiv sektöründe faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilik halindeki ortakların hisselerinin oranının çoğunluk sağlayacak durumda olmaması gerektiğinin bildirilmesi üzerine ihaleye devam edildiği, ihaleyi Akfen-Doğuş-Tüv Súd Ortak Girişim Grubu'nun de en yüksek teklifi vermek suretiyle kazandığı anlaşıldığından, araç muayene istasyonlarının, alt işleticiler tarafından işletilerek faaliyetlerine başlayabilmeleri için, TS-EN ISO/IEC 17020 "Çeşitli Tipteki Muayene Kuruluşlarının Çalıştırılmaları İçin Genel Kriterler" (A tipi muayene kuruluşu) standardına uygun biçimde akredite kuruluşu tarafından akredite edilmesi gerekmesi karşısında, alt işletim sözleşmesinin tarafı bulunan Sera Taşıt Muayene İstasyonları İşletmeciliği A.Ş.'nin bu faaliyeti yürütebilmesi, akredite kuruluşu tarafından akredite edilmesi ve bu kapsamda ortaklarının, otomotiv ve yan sanayi sektöründeki otomotiv yedek parça ve aksesuar satışı, otomotiv ürünleri bakım ve onarımı alanlarında faaliyet gösterip gösterememelerinin denetiminin belirtilen şekilde sağlanacağı sonucuna ulaşıldığından, bu koşulun ayrıca istenilmesine gerek bulunmamaktadır.

Başka bir ifadeyle, alt işletim sözleşmesinin tarafı bulunan Sera Taşıt Muayene İstasyonları İşletmeciliği A.Ş.'nin sözleşme konusu faaliyeti yürütebilmesi, akredite kuruluşu

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/7958
Karar No : 2011/4918

tarafından akreditasyon sürecinde ortaklarının, otomotiv yedek parça ve aksesuar satışı, otomotiv ürünleri bakım ve onarımı alanlarında faaliyet gösterip göstermediklerinin tespitinin yapılması ve şirket ortaklarının kuruluşun gerçekleştirdiği muayene işlerinin sonuçlarını etkilemesine yol açan yapılanma ve düzenlemeler tespit edilmemesine bağlı olduğundan, ilgili şirkete "A Tipi" muayene kuruluşu statüsü verilebilmesi için Türk Akreditasyon Kurumu tarafından aranılacak bu koşulun, Rekabet Kurulunca istenilmesinde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Kaldı ki; Rekabet Kurulu tarafından incelenen bildirim konusu alt işletim sözleşmesinde, alt işletici Sera Taşıt Muayene İstasyonları İşletmeciliği A.Ş.'nin ortaklarının niteliğiyle ilgili olarak hiçbir belirleme yapılmadığı görülmekte olup, yukarıda belirtildiği üzere sözleşmede rekabet hukukuna aykırı bir hükmün varlığı ortaya konulmadan, dolayısıyla Kanun'un 4. maddesine aykırılık tespit edilmeden, bu konuda da Kanun'un 5. maddesi kapsamında bir sonucun ortaya konulmayacağı açıktır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu 13.03.2008 tarih ve 08-24/247-81 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptaline, aşağıda dökümü gösterilen 123,20-TL yargılama giderlerinin ve yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.100,00-TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, istemi halinde artan posta ücretinin davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 14.11.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Turan	Taci	Gürsel	Zeki
ÖZTÜRK	KARAKAYA	BAYHAN	MEKİK	YİĞİT

Başvuru Harcı : 21,40.-TL
Karar Harcı : 28,90.-TL
YD Harcı : 22,90.-TL
Posta Gideri : 50,00.-TL
Toplam : 123,20-TL

